

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzeratj do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzeratj petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

Račun pri pošti, ček. zavodu v Ljubljani št. 10.361

PODRUŽNICE:

CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. —

Ob kolodvoru 101. —

IMENOVANJE NOVIH MINISTROV

Včeraj sta bila s kraljevim ukazom imenovana za ministra brez portfelja Mirko Neudorfer in dr. Ivo Shvegel

Beograd, 21. maja. Včeraj je Nj. Vel. kralj na predlog ministrskega predsednika podpisal ukaz, s katerim se imenujeta za ministra brez portfelja državni podtajnik v p. Mirko Neudorfer in posestnik ter bivši narodni poslanec dr. Ivo Shvegel.

Za namestnika obolelega prometnega ministra Radivojevića je imenovan minister brez portfelja dr. Kosta Kumanudi.

Minister dr. Ivan Shvegel je bil rojen 17. februarja 1875. na Bledu. Srednjo šolo in konzularno akademijo je študiral na Dunaju, za doktorja prava pa je bil promoviran na univerzi v Inomostu. Stopil je v avstroogrsko konzularno službo in bil nazadnje generalni konzul v Združenih državah, zaradi svojega slovenskega pokolenja in mišljenja pa je imel od dunajske vlade take neprilike, da se je službi odpovedal.

Po prevratu je bil član začasnega narodnega predsedništva in ekspert naše mirovne delegacije v Parizu. L. 1926. je bil član naše komisije za ureditev naših dolgov Zedinjenim državam. L. 1927. je bil zopet izvoljen za narodnega poslanc v Liki.

Zlasti velike zasluge si je priboril dr. Shvegel za Jugoslavijo na mirovni konferenci. Minister Mirko Neudorfer je bil rojen l. 1881 v Zlatariju v Hrvatskem Zagor-

ju. Gimnazijo je dovršil v Varaždinu, pravno fakulteto pa v Zagrebu. Po končani študiji se je vrnil h kmetijstvu in se popolnoma posvetil obdelovanju svojega kmečkega posestva v Ladišlacu v Hrv. Zagorju. L. 1920. je stopil v politično življenje in bil prvič izvoljen za poslanec v ustavotv. skupščino. Od takrat naprej je bil vedno poslanec in je pripadal bivši HSS. L. 1926. je bil imenovan za državnega podtajnika v finančnem ministru.

Beograd, 21. maja. Današnja »Pravda« poroča o imenovanju novih ministrov dr. Šibenika in Nikole Preke ter pravi med drugim:

»Včeraj sta vstopila v vlado dva nova ministra, bivša sodelavca Stjepana Radića in moža iz onih hrvatskih množic, ki so s svojimi mnogoštevilnimi deputacijami jasno izrazile svojo vdanost

Nj. Vel. kralju in željo, da ga v njegovem težkem delu aktivno podpro. Po blagohotnosti in volji Nj. Vel. kralja je bilo ustrezno tem željam hrvatskih množic in tako bosta pri delu definitivne izgraditve naše nove močne države sodelovala tudi dva politika, ki sta kot strokovnjaka predstirana, da zavzameta baš mesti, ki sta jima že bili poverjeni. Treba je poudariti ta značilen čin Nj. Vel. kralja, saj pomeni koncentracijo sil, ki jo želi ves naš narod skupno s poglavarjem naše države.

List naglašja dalje, da nova dva ministra dobro poznata razmere svojih krajev in da je njuno imenovanje napravi najboljše vtis v vsej državi. Popolna harmonija razmer, ki se kaže tudi v tem primeru, dokazuje, da smo dobili v državi nov položaj, v katerem se stremi samo za skupno in vdano delo za napredek domovine.

Poljski poslanik v Bosni

Beograd, 21. maja. Poljski poslanik na našem dvoru Babinski, ki se je vrnil s svojega potovanja po Bosni, kjer je v okolici Banjaluke posetil poljske kolonije, se je v svoji izjavi novinarjem izrazil izredno laskavo o Bosni in našem tamkajšnjem narodu. G. Babinski je posetil poljske naselbine v okolici Banjaluke, ki so se tamkaj naselile že pred 40 leti, in ki mnogi niti poljski ne znajo več in svoje pravde domovine nikoli videli niso. Ko so se preselili na svoja sedanja bivališča, so našli tamkaj neprodne šume, tekot let pa so napravili najplodnejšo zemljo. Nadaleje je G. Babinski izjavil, da je žal še neizpolnjena edina želja Poljakov, da bi namreč dobili svojo poljsko šolo, v kateri bi se mogla njihova deca naučiti poljskega jezika. Sedaj mora namreč obiskovati nemške šole, v katere so ponekod prisiljeni hoditi celo jugoslovanski otroci.

Polet iz Anglije v Avstralijo

Surabaya, 21. maja. V poročilu listu »Daily Mail« opisuje miss Amy Johnson svoj polet do Jave. Na poti je zšla v velike viharje, ki so jo prisilili, da je pristala v Tjomalu pri Tegalju. Včeraj ob 8.45 zjutraj je k sreči srečala pošto letalo, ki jo je spremljalo in kazalo pot. Danes bo letalka nadaljevala svoj polet v Birmo. V Port Darwin bo prispela najbrže jutri, kjer pripravljajo pogumni mladenki velikanski sprejem.

Angleška vlada proti jeruzalemskemu patrijarhu

Jeruzalem, 21. maja. Angleška vlada je pozvala Vatikan, naj takoj odpošle rimskega patrijarha v Jeruzalemu Barlasina in njegovega najbližjega sodravnika škofa Foltingera. Angleška vlada utemeljuje to svojo zahtevo s tem, da sta oba glavna funkcionarja v zvezi z Arabci ter da sta hujskala proti naseljevanju Židov v Palestini. Vatikan na to zahtevo doslej še ni odgovoril.

Železniška nesreča v Češkoslovaški
Praga, 21. maja. Snoči se je pripetila pri Teplicah - Šanovu železniška nesreča. Ko je odhajal vlak iz postaje je strojevodja posebnega vlaka opazil, da vozi po istem tiru nasproti tovorni vlak. Do trčenja ni prišlo, ker je strojevodja posebnega vlaka naglo zavrl ter vlak ustavil. Zaradi sunka, ki ga je povzročilo naglo zaustavljanje vlaka, so se razbile na vagonih vse šipe. Dve ženski sta bili težje ranjeni, 26 potnikov pa je dobilo lažje poškodbe.

Ogromen požar v Egiptu

Kairo, 21. maja. Strahovit požar je popolnoma vpepelil vasi Timsabia in Benisalef v manufakturnem okraju. Zgorelo je do 326 hiš. V ognju je izgubilo življenje 26 oseb. Tri so bile hudo ranjene.

Težka železniška nesreča v Rusiji

Moskva, 21. maja. Pri postaji Černaja na železniški progi Moskva-Hazan se je pripetila včeraj popoldne težja železniška nesreča. Osebnostni vlak je t-č v tovorni vlak, pri čemer je bilo več vagonov razbitih. 28 potnikov je mrtvih, pa težje ranjenih.

Arabski problem v Palestini

Zaradi pretiranih zahtev so se londonska pogajanja z arabskimi delegati razbila

Jeruzalem, 21. maja. V vprašanju rešitve arabskega problema je nastal nenaden preokret. Kakor znano, so prispeli pred nekaj dnevi v London arabski delegati, ki so se pogajali z angleško vlado o ureditvi političnega položaja arabskega naroda v Palestini. Pogajanja so v začetku ugodno napredovala in je kazalo, da pride do popolnega sporazuma. V zadnjem trenutku pa so postavili arabski delegati tako dalekosežne zahteve, da je bil vsak sporazum onemogočen in da so se pogajanja razbila.

Palestinska vlada je izdala o teh dogodkih komuniké, ki pravi, da so postavili Arabci zahteve, ki bi v bistvu izpremenile sedanjo palestinsko ustavo, kar bi angleški vladi onemogočilo zadostiti obveznostim, ki jih je sprejela z palestinskim kolonialnim mandatom. Tukajšnji politični krog zasledujejo z veliko skrbjo nadaljni potek dogodkov, ker bo razbičje pogajanj med Arabci in angleško vlado brezdvomno še bolj poostrolo že itak napeti položaj.

Aretacija Gandijeve naslednice

Krvavi boji med Indijci in angleško policijo — Člani vseindijskega kongresa aretirani

Bombaj, 21. maja. Ker indijski nacionalisti kljub ponovnim pozivom britanske vlade niso opustili svoje akcije in pripravljali napade na solna skladišča, hoteli na ta način še nadalje rušiti avtoriteto angleških oblasti, so se angleške oblasti odločile za najstrožje ukrepe. Naslednica Gandija, gospa Sarani Naidu, je bila snoči aretirana v trenutku, ko je dala povelje za napad na solno skladišče v Darsanu. 300 dobrovoljcev, ki so jo spremljali, se je spustilo v borbo s policijo in je nastala pravcata bitka. 100 dobrovoljcev je bilo pri tem več ali manj težko ranjenih, ostali pa so se morali končno umakniti. Policija jih je popolnoma razgnala in skoraj vse aretirala. Istočasno je močan oddelek policije obkolil glavni stan vseindijskega kongresa v Bombaju, izvršil hišno preiskavo in

vo in aretirati nato vse funkcionarje kongresa s predsednikom Narimanom na čelu. Obdolženi so, da so rovarili proti angleškim oblastem in hujskali k upor. Vsi bodo postavljeni pred posebno sodišče. Aretacija javnih voditeljev indijskega nacionalističnega pokreta je izzvala veliko ogorčenje. Pred poslopjem kongresa se je zbrala velika množica, ki je napadla policijo. V borbi je bilo 14 oseb ubitih, okrog 100 pa ranjenih.

London, 20. maja. AA. Danes popoldne je bila zaključena subskripcija posojila indijske vlade. Posojilo je bilo izdano v višini 7 milijonov funtov šterlingov po 6 odstotkov za ceno 99 odstotkov v zadolžnici 1933/35. Indijska vlada bo porabila posojilo v glavnem za železnice in druge potrebe.

Tatvina v Bonačevi tovarni pri Domžalah

Vlomilci, ki so že pod ključem, so odnesli za 5000 Din bakra in raznih predmetov

Domžale, 21. maja. V noči 19. t. m. je bilo vlomljeno v novi električni centrali, ki jo gradi poleg svoje tovarne ljubljanska firma I. Bonač, v malo shrambo, kjer so spravljani razni bakreni in medenasti predmeti večje vrednosti. Tatovi so odnesli za okrog 5000 dinarjev raznega materiala, namreč bakrenih cevi, manometre in razne priprave za avtomatsko mazanje. Tatvino so opazili šele v ponedeljek zjutraj na delo prihajajoči monterji, ki so prišli montirati stroje iz Nemčije. Zadevo so takoj prijavili žandarmeriji v Domžalah.

Po enodnevnem zasledovanju se je vrnilim orožnikom že posrečilo izslediti vlomilce, in sicer: Dragarja Lovra iz Podgorice pri Sv. Jakobu ob Savi, Novaka Antona iz Trnov pri Lukovici, Zabreta Franca in njegovo ženo Marjeto iz Jarš pri Domžalah. Vsi, razen Novaka, so že znani, večkrat kaznovani tatovi. In Zabret sam je že 36krat sedel zaradi tatvine. Kakor so pozneje dognali orožniki, sta Dragar in Novak zlezla v shrambo tako, da je bil Novak popolnoma v baraki, Dragar je pa stal zgoraj na deskah in sprejemal predmete, ki mu jih je podajal Novak. Vse sta zložila v dve vreči in odnesla iz tovarne vsak na svoje stran.

Novak je svojo vrečo skril v visoko travo pod drevo pri Peterkovi hiši na Količevem, kjer so jo orožniki tudi našli. Dragar je pa šel s svojo vrečo na stanovanje Zabretovih in tam s pomočjo Zabreta stolček vse bakrene cevi s sekuro tak, da so bile kakor star baker. Nato je ta baker Zabretova žena Marjeta odnesla v nahrbtniku prodal gostilničarju Keglu v Trzin, kjer so orožniki našli 14 kg stolčev, njih bakrenih cevi. Prodala je baker po 8 dinarjev za kilogram, a stane poškodovan po 70 Din kilogram. Ostale predmete, ki še manjkajo, je pa Dragar nekeje skril, a noče povedati kam. Oba Zabreta in Dragar so bili takoj aretirani in odvedeni v zapore sodišča na Brdo. Novak Anton je pa po tatvini pobežnil. Orožništvo ga je z največjo naglico zasledovalo in končno našlo na neki opekarni v Komendi. Pri sebi je imel en manometer, eno navadno mersko mero in hlače, ki jih je ukradel nekemu monterju v tovarni. Tudi njega so aretirali in izročili sodišču na Brdo.

Novak je star šele 19 let in je kot nepokvarjen fant tatvine takoj priznal. Pravi, da ga je k temu nagovoril Dragar. Ta in Zabret pa tatvino in udeležbo pri njej odločno zanikata, čeprav je vse jasno do-

kazano. Prav tako je sprva tudi Zabretova tajila, da bi bila nesla ukradene stvari na prodaj in je šele pri konfrontaciji s Keglovno ženo vse priznala.

Dragar Lovrenc je posestnik v Podgorici, kjer je podedoval kmetijo, ki mu je bila izročena ob polnoletnosti. Takoj po prevzemu posestva je sedaj 23 do 24 let stari Lovrenc začel prodajati njive in pravljati izkupiček. Pred kratkim si je v Ljubljani najel avto in kar dve veseli punici. Tako so se vozili po Domžalah in veseljačili po okolici, da so takoj zapravili 10.000 Din. Zaradi tega veseliga dogodka je prišel Dragar pod skrbstvo in mu je bil postavljen za oskrbnika Stefan Ves iz Rodice pri Domžalah.

Predzadnji nedeljo, dne 11. t. m. je Dragar prišel k Vesu in zahteval s silo od njega denar, kerob ga je pa napotil k varstvenemu sodišču, češ, naj prinese od sodnika dovoljenje, da mu izroči denar. Dragar pa tega ni storil, temveč je takoj prišel s silo zahteval od varuha denar. Stari Ves se ga je bal, stekel je okrog hiše in se zaklenil. Dragar pa za njim, razbil z nekim težkim predmetom vrata in okna in tako prišel za Vesom v hišo. Ta se mu je sicer postavil v bran, vendar se pa 77letni starček ni mogel ubraniti sile, temveč je pobežnil na dvorišče, kamor mu je sledil Dragar in pograbil železen »drikelj« od voza ter večkrat udaril starega Vesa z njim po levi strani telesa ter ga podrl na tla, da je obležal nezavesten. Vesa so presneli v hišo in položili na posteljo. Zaradi udarcev je Ves podplut s krvjo od pazduhe do kolena in toži tudi o notranjih bolečinah ter je težko, da bi okrevail. Nasilni Dragar je po dejanju pobežnil in so ga šele sedaj po tatvini našli orožniki.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.785. — Berlin 13.515 — 13.535 (13.52). — Bruselj 7.9085. — Budimpešta 9.8987. — Curih 1095.9. — Dunaj 798.91 — London 275 — 275.80 (275.40). — Newyork 56.56. — Pariz 222.20. — Praga 167.55 — 168.35 (167.95). — Trst 297.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Beograd 9.125, Pariz 20.275, London 25.13, Newyork 517.075, Bruselj 72.165, Milan 27.10, Madrid 63, Berlin 123.36, Dunaj 72.90, Sofija 3.745, Praga 15.325, Varšava 58, Budimpešta 90.325, Bukarešta 3.07.

— Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 13T

Politična napetost v Avstriji

Vesti o odstopu kancelarja dr. Schobra — Prizadevanja voditeljev Heimwehra za uvedbo fašističnega režima v Avstriji

Dunaj, 20. maja. Ponovne grožnje heimwehrovskih voditeljev, ki stremijo za prevratom v Avstriji in za uvedbo fašističnega državnega režima, so izzvale v političnih krogih razburjenje, ki se je stopnjevalo že zaradi tega, ker so pričele v parlamentu krožiti govorice o krizi v vladi. V resnici se je zvezi kancelar dr. Schober naveličal neprestanih napadov heimwehrovskih voditeljev, ki jih podpira del krščansko-socialne stranke pod vodstvom dr. Seipla, tako, da ni izključeno, da bo dr. Schober zaradi tega nekega dneva podal ostavko. Govori se že celo, da mu

bo sledil sedanji minister za vojsko Vaugoin ali pa bodo razpisane nove volitve. Minister Vaugoin je v najožjih stikih z heimwehrovskimi voditelji. Ugotavlja se tudi, da so heimwehrovski voditelji v stikih z eno slično organizacijo v sosedni državi in da bodo ti krogi gotovo stali za nadaljnjim razvojem dogodkov v Avstriji. Heimwehrovski prevrat v Avstriji na fašistični podlagi bi v prvi vrsti zelo ogrožal interese Male antante, zaradi česar bo inozemstvo gotovo skrbno zasledovalo nadaljni razvoj dogodkov v Avstriji.

Restavracija Habsburžanov

Senzacionalna vest češkoslovaškega lista — Proglasitev Otona Habsburškega za madžarskega kralja

Praga, 21. maja. Socialno-demokratsko »Pravo Lidu« poroča v pismu iz Budimpešte o restavracijskih načrtih Habsburžanov in ustoličenju Otona Habsburškega na madžarski prestol naslednje: Oton Habsburški bo postal 22. novembra 1930 star 20 let in po habsburškem hišnem zakonu polnoleten. Na ta dan bo baje z dovoljenjem Mussolinija in kardinala Pacellija razglašeno v madžarskem parlamentu: 1. da je Madžarska po ob-

stoječih zakonih kraljestvo, 2. da je bil zakon o detronizaciji sklenjen v parlamentu nasilno in zaradi tega ni veljaven, 3. da imajo Habsburžani zgodovinsko pravico na madžarski prestol, in 4. da smatra Madžarska prvorojenega sina zadnjega cesarja, Otona, kot dednega kralja Madžarske. Vprašanje, kdaj bo Oton kronan, bo baje rešil grof Bethlen v skladu s takratno zunanje-politično situacijo.

Lloyd George o evropski uniji

Dokler ne bodo odstranjene carinske ovire, bo ostala evropska unija fantazija

Manchester, 21. maja. Na snočnem zborovanju društva za svobodno trgovino je imel Lloyd George daljši govor, v katerem se je bavil z Briandovim predlogom o osnovanju evropske unije. Lloyd George je v svojem govoru naglašal, da bi l. 1914. sploh ne prišlo do vojne, če bi evropskih narodov že takrat ne ločile carinske meje. Posamezne države in skupine so skušali s takimi sredstvi onemogočiti nasprotnika in to je moralo nezogibno dovesti do spopada. Danes razmere niso mnogo boljše. Nasprotno so carinske blokade danes še močnejše in mnogo bolj goste, tako da o

svobodni trgovini sploh ni več govora. Načrt, ki ga je izdelal veliki francoski državnik Briand, je največji načrt, kar ga beleži evropska zgodovina v zadnjih stoletjih. Toda ta načrt bo ostal fantazija, dokler se Evropa ne bo odločila za odstranitev carinskih ovir in dokler se ne bo gospodarsko utrdila. Le v tem primeru je Briandov načrt izvedljiv. Vsakdo, ki mu je mir med narodi res pri srcu, pa mora le želeči, da se ta načrt čimprej uresniči. Prepričan je, da bo prihodnja carinska konferenca gosegla na tej poti že znatne uspehe.

Velik požar v Berlinu

Berlin, 21. maja. V minuli noči je nastal požar v velikem mlinu Oranienburg pri Berlinu. Ogenj se je razširil tudi na devedesetstropno skladišče, ki je bilo napolnjeno z žitom in raznimi mleveskimi izdelki. Ogromni kompleks je bil vso noč v plamenih in do jutra požara še niso pogasili. Gasilci, ki so pribite iz Berlina, so se morali omejiti le na to, da preprečijo razširjenje požara na posebne tovarniške objekte. Mlin je s skla-

diščem vred pogorel do tal. Škoda je ogromna in se zaenkrat še ne da oceniti. Kako je požar nastal, še ni pojasnjeno. Po eni verziji gre za maščevanje odpuščenega delavca, po drugi verziji pa je posledica kratkega stika odnosno nepazljivosti strojnika.

Silen vihar ob severni Italiji

Ravenna, 21. maja. Med silno nevihto, ki je divjala snoči ob vsej obali, se je potopilo 12 ribskih čolnov. 15 ribičev je pri tem utonilo.

Proces proti ponare- jalcem dolarjev

Proces proti ponarejalcem dolarjev se prične v Berlinu 31. t. m. Obtoženi so Rumun (?) Jeras, Madžar Katz in češkoslovaški državljani Stark, ki je bil doma že obsojen zaradi ponarejanja dolarjskih bankovcev.

Koncem lanskega leta so se pojavili v Berlinu ponarejeni bankovci po 100 in 500 dolarjev, ki so bili z različnimi manipulacijami predelani iz bankovcev po en dolar. Preiskava v raznih državah je dognala, da je sedež ponarejalcev v Berlinu in Antverpnu. Izkazalo se je tudi, da so ponarejalci prenesli svoj sedež v Bratislavo, Prago in na Dunaj, čim so jim postala tla v Berlinu pre vroča. Nekega dne je berlinska policija zvedela, da se vračajo ponarejalci iz potovanja po tujini nazaj v Berlin. Detektivski so jih takoj po prihodu v Berlin aretirali. Da način ponarejanja dolarjskih bankovcev ne pride v javnost, se bo vršila obravnava pri zaklenjenih vratih.

Dnevne vesti

— Promocija. Včeraj so bili absolvirani pravnik na Juristični fakulteti ljubljanske univerze diplomirani sledeči gg.: Srečko Aljinović iz Splita, Radomir Nedeljković iz Surdaka, Srećin Jakov Petrović iz Hvara in sicer vsi z odličnim uspehom. Čestitamo!

— Češkoslovaški Sokoli v Sloveniji. Po vseslovenskem zletu v Beogradu prirede češkoslovaški Sokoli skupne izlete po naši državi. Prva skupina se odpelje iz Beograda v Zagreb, Ljubljano in na Bled, od koder se vrne preko Podrožnice v domovino. Druga skupina odpotuje iz Beograda preko Zagreba na Sušak in nazaj preko Maribora. Tretja skupina krene iz Beograda v Sarajevo, Dubrovnik in Split, vrne se pa tudi preko Maribora. Četrta skupina pa odpotuje preko Skoplja v Ohrid, Givjezliho, Solun, Atene, Smirno, Carigrad, Varno in Solito.

— Profesor Murko v Zagrebu. V Zagrebu se je mudil nekaj dni znani poznavalec naših narodnih pesmi profesor jugoslovanske književnosti na Karlovi univerzi v Pragi dr. Matija Murko. S svojim sinom, ki študira teliniko, potuje po naši državi, da prouči sedanje stanje razvoja naše narodne pesmi.

— Zanimanje Poljakov za našo rivlerto. Tudi Poljaki se vedno bolj zanimajo za našo rivlerto. Naše poslanstvo v Varšavi je zbralo podatke o vizumih, izdanih v Krakovu, ki hodijo v Jugoslavijo na počitnice. Leta 1927. je dobilo od 1. januarja do 30. oktobra 14 Poljakov naš vizum, lani v istem času 215, letos pa že do prvih dni maja 587.

— Iz državne službe. Za stalnega je imenovan in pomaknjen v višjo skupino pripravnik - kontrolor kontrole mer in drago cenih kovin v Mariboru Josip Močkar.

— Natečaj za profesorje vojne akademije. Vojni akademiji so potrebni iz civilnega prebivalstva stalni vojni profesorji za fiziko, kemijo, nemščino, madžarščino, italijanščino, botaniko, zoologijo, zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev in splošno zgodovino, nadalje dva honorarna profesorja za matematiko, retoriko, nemščino in geologijo ter stalni učitelji telovadbe. Pravico do natečaja imajo profesorji državnih gimnazij, realk ali vseučilišč in sicer aktivni in vpokojeni. Prošnje za stalne vojne profesorje, učitelja telovadbe in honorarnega profesorja za retoriko je treba vložiti do 10. avgusta, za vse druge pa do 25. julija.

— 100 rumunskih avtomobilistov posesti Ljubljano. Banska uprava v Zagrebu je te dni prejela poročilo, da poseti v najkrajšem času okroglo sto rumunskih avtomobilistov našo državo. Rumuni bodo potovali skozi Pančevo, Belo Crkvo in Beograd v južno Srbijo, od tu krenjevo v Črno goro in Dalmacijo ter preko Plitviških jezer v Zagreb, kamor prisojo o bližnjih. Na bližnjih ponedeljek odpotujejo iz Zagreba preko Brezice v Ljubljano, od tu pa krenjevo na Bled. Po razgledu Slovenije odpotujejo čez Hrvaško Zagorje v Osijek, nato pa se vrnejo v domovino. Prevozili bodo 2550 km. Izleta se udeležijo princ regent Nikola, več bivših ministrov, častnikov, znanih industrijev in predstavnikov rumenske javnosti. Banska uprava v Zagrebu je izdala navodila, naj se ceste po možnosti uredijo in popravijo ter obnovijo in preprekajo markacije. Rumunski gostje bodo povsod prijazno sprejeti.

— Otvoritev najvažnejše prireditve. Otvoritev X. ljubljanskega jubilejnega velesojma ni več daleč in lahko rečemo, da se javnost živo zanima za to impozantno in splošno jugoslovensko institucijo. Za ta velesojm se je prijavilo zelo mnogo domačin in tujih razstavljalcev, tako da obeta biti letošnji jubilejni velesojm prava manifestacija jugoslovanske trgovine, industrije in obrti. Lahko rečemo, da so velesojmni važen faktor v ustvarjanju medsebojnih vezi in da ravno velesojmni vzdržujejo bratske odnose med Slovenci, Srbi in Hrvati, pa tudi med drugim trgovskim svetom. Prikazujejo razmah industrije in budijo v ljudeh smisel za napredek, zanimanje za nove iznajdbe za boljše načine trgovanja. Zato obiščite vsi v dneh od 29. maja do 9. junija t. l. ljubljanski jubilejni velesojm, kjer se bodo nudile vsakemu poedincu izredno zanimivosti. Ne zamudite te prilike, ne bo vam žal in s sejo boste odhajali z novimi čustvi, polnimi ljubezni do domovine, katere blagostanje je odvisno od čim večjega razvoja našega narodnega gospodarstva.

— Velika udeležba vtrdk na ljubljanskem jubilejnem velesojmu. Letošnji ljubljanski jubilejni velesojm, ki bo od 29. maja do 9. junija, je tako zaseden, da bo več

trdk, katerim ne bi bilo mogoče dodeliti prostora v razstavnih zgradbah, razstavilo svoje proizvode pod solnčniki na prostem.

— Cene v naših kopalnicah in letoviščih. Zadnja številka češkoslovaškega mesečnika »Morje Slovanom« priobčuje na podlagi informacij oficijelnega tujsko-prometnega urada kraljevine Jugoslavije v Pragi minimalne in maksimalne cene v hotelih in penzijonih v naših letoviščih. Penzija stane v Aleksandrovu 55—65 Din, v Baški 55 do 75, v Bolu 50, v Budvi 50, v Cavtatu 55 do 80, v Crikvenici 80—120, v Dubrovniku 60 do 160, v Gružu-Lapad 80—120, v Hercegnovem 60—65, v Hvaru 50—90, v Jelsi 50 do 70, v Kaštel-Lukšiću 70—80, v Kaštel-Karem 60, v Korčuli 50—120, v Kotoru 70 do 120, v Komizi 60, v Kraljevići 70—90, na Krku 50—65, v Kupari 86—120, v Lopodu 85—90, v Malinski 55—65, v Mlini 70, v Mletu 70, v Novi-Vinodolskem 55—100, v Omišlju 45, v Orebiču 70, v Perastu 60, v Podgori 70—80, v Prčanju 60, v Rabu 60 do 120, v Selcah 60—85, v Senju 60—70, v Makarski 60—70, v Skradinu 50—70, v Srebrenem 70—85, v Supetru 70—90, v Sutivanu 55—68, v Splitu 65—100, v Starom gradu 80, na Sušaku 80—130, v Šibeniku 70—90, v Tivtu 45, v Trpanju 70, v Veliki 60, v Vrhovinah (Plitvička jezera) 70, v Zelenici 50—70 Din. Čudno, da se oficijelni tujsko-prometni urad naše države v Pragi ni informiral o cenah v slovenskih letoviščih in zdraviliščih.

— Šolska vodstva, pozor! Letošnji ljubljanski jubilejni velesojm bo od 29. maja do 9. junija in pada torej še v šolsko leto. Šolska vodstva, posebno ona na deželi, naproša upravo ljubljanskega velesojma, da naj svoje majke izlete uredi tako, da si bo mladina v zvezi z izletom zamogla ogledati tudi velesojm. Na velesojmu bo zbrano vse kar more zanimati tudi mladino in dvigati njen narodni ponos. Kajti večino razstavljenih predmetov je ustvarila slovenska roka in slovenski um. Razlaga pod vodstvom strokovnega učiteljskega bo mladini v največjo korist. Za učenje vseh šol velja znižana vstopnina po Din 3.—, spremljajoče učiteljstvo je vstopnine prost.

— Mizarske mojstre opozarjamo, da bodo na letošnjem jubilejnem velesojmu v Ljubljani razstavljeni tudi razni mizarski stroji mnogih vrst in znamenitih tovarn.

— Zavarovanje rudarjev. V ministrtvu za šume in rudnike se bo sestala te dni komisija, ki bo razpravljala o zavarovanju rudarjev. Konference se udeležijo tudi člani uprave rudarskega zavarovanja.

— Smrtina kosa med ameriškim Slovinci. 24. aprila je v kraju Bingham Canyon, država Utah, za vedno zašil oči Janez Strnad, po domače Birtov Janez iz vasi Cesta pri Dobropolju. — 19. aprila se je v Brooklynu, smrtino posrečil Janez Holecček. Z vrha stopnic je padel v klet in si prebil lobanjo. Že naslednjega dne je poškodbam podlegel. Pokojni je bil star 50 let, doma je bil iz Sv. Marije pri Rimskih toplicah. Zapustil je ženo, dva sinova in eno hčerko. — 21. aprila je v Chicagu podlegla jetiki Frančiška Nartnik.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 20, v Splitu 18, v Zagrebu 17, v Ljubljani 16,8, v Mariboru 0,6, v Sarajevu 15, v Beogradu 12 stopinj. Daj je kazal barometer v Ljubljani 766 mm, temperatura je znašala 7,6.

— Samomor. Danes dopoldne so pripeljali v rešilni voz v ljubljansko bolnico pripravnik finančne kontrole v Cerkljici Jožef Rakovec, ki si je davi v samomornem namenu poglavlje puške krogljo v glavo. Rakovec je pol ure po prevozu v bolnico izdihnil.

— Trije posestniki padli pod voz. Včeraj so prepeljali v bolnico žrtve treh težkih nesreč. Posestnik J. Novak iz Dvora pri Novem mestu je padel pod voz, ki mu je šel čez prsa. Zadobil je težke notranje poškodbe. — posestniku Karlu Cagarju iz Zadorbove, občina D. M. v Polju, so se včeraj nenadoma splašili konji, ki so se ustrašili avtomobila. Cagar je izpustil vajeti in padel pod voz. Občutno se je pobil na glavi, zadobil pa je tudi težke notranje poškodbe. Tretje neseča se je pripetila na Igu. Posestniku Kraljiču so se splašili konji, padel je pod voz in s težkimi notranjimi poškodbami nezvesten obležal.

— Nesreča na Golici. Stanko Lajovic, dijak iz Dev. M. v Polju, je napravil 15. t. m. izlet na Golico. Na enčisti je spodrsnil in padel tako nesrečno, da si je zlomil ključnico. Včeraj sam prišel v bolnico.

— Nezgode. Posestnikov sin Martin Kolkaj iz Lhane je davi padel s kolesa in si zlomil desno nogo. — Sever Stanko, posestnikov sinček iz šentivške okolice je padel s stola in si zlomil levo nogo.

— Tragična smrt inženjerja. V Somboru se je te dni smrtino posrečil hidrotehnični inženjer David Mandić. Prišel je zvečer nekoliko vinjen domov in legel s cigareto v ustih v posteljo. Cigaretta mu je padla iz ust in zažgala posteljo. Nenadoma je začelo v sobi goreti. Mandić se je zbudil in skočil proti vratom, kjer se je pa omamljen od dima zgrudil. Drugo jutro so ga našli mrtvega pred vrati. Mandić je iz ugledne sarmajske rodbine.

— Še ena žrtev Babe Anuške. Število žrtve zlozlasne zastrupitvalke Babe Anuške iz Banatskega Petrovega sela še vedno narašča. Te dni je bil odkrit nov zločin. Ki je bil pred leti izvršen v južnobanatski občini Delibat. Leta 1927. je v Delibatu umrl nagel smrtni bogati možar Nikola Likarski. Njegova smrt takrat ni vzbudila nobene pozornosti in šele sedaj je prišlo na dan, da je postal Likarski žrtev »vodke« Babe Anuške. Pokojni Likarski si je v Ameriki pridobil lepo premoženje, s katerim se je vrnil v domovino in otvoril mizarsko obrt. Bil je znan kot priden in varčen mož, vendar se s svojo ženo ni razumel. Melanija je možu večkrat ušla, a se je vedno vrnila. Kočno je odšla k banaški čarovnici Babi Anuški, ki ji je dala stekleničko »vodke«. Ko je bila Melanija z možem na poroki nekega svojega sorodnika, je izkoristila priliko in prinesla možu strupa med pijačo. Mož je kmalu umrl. Morda bi zločin nikoli ne prišel na dan, toda zastrupitvalka je bila tako nepredvidna, da je svojemu drugemu možu izblebelala, da je prvega zastrupila. Drugi mož je v strahu, da ne bi njega doletela ista usoda, prijavil zadevo državnemu pravdniku, ki je odredilo, da so truplo odkopali. Posamezni deli so bili poslani kemičnemu inštitutu v Beograd. Zastrupitvalka je bila aretirana.

Iz Ljubljane

— Uro za kamlin in pribor za pisanje za dvorno čakalnico v Lescah je v svojem izloženem oknu razstavila naša renomirana zlatarska firma Jos. Eberle na Mesnem trgu. Vsa garnitura ima enostavne oblike in ravne linije ter se prilaga modernemu slogu ostale opreme salona, ki so ga izdelali in opremili sami domači obrtniki. Na močni plošči leži kocka z uro, ki ima na vsaki strani do polovine višine po eno kvadratno ploščo s klinasto oporo in kroglico na vrhu. Ura sama ima motnorsko število s temomodro emailiranimi kazalci, vse ostalo je pa iz plemenitega svetlozelenega brazilanskega oniksa. Je kroglice so iz prosojnega belega mehikanskega oniksa. Iz enakega belega, napol dragulja, so tudi težak tintnik, držalo za pivk in velik pepelnik. Tintnik ima za okras ročec iz motnega srebra, da harmonira z uro, in srebrna sta tudi dva peresnika. Najpreznejši mehanizem za uro je bil naročen iz Freiburga in je bila zlasti njegova montaža v kamenito kocko, ker ima kamen zadaj le dve mali luknjici za navijanje, zelo komplicirana. Ves pribor je torej brez nepotrebne dekorativne navlahe in so vse oblike izpeljane iz iz praktičnega namena posameznih kosov, deluje torej le plemeniti material in svoji kvalitetni izdelavi ter zato odgovarja vsem zahtevam moderne umetnosti, je pa tudi reprezentativen in dostojen častnega prostora v dvorni čakalnici. Gledalci seveda ugibajo, koliko stane ves pribor in imenujejo fantastične vsote.

— Vendar so se pa pri računih vsi naši obrtniki izkazali za skrajno solidne in zlasti g. Eberle je znal ceniti visoko zaupanje ter je pribor računal vsaj polovico nižje kakor domnevajo strokovnjaki. Vsa dragocena garnitura stane le 13.600 Din, torej vsakemu premožnejšemu meščanu dosegljivo vsoto. Uglednemu obrtniku naše čestitke.

— Prostovoljna sodna dražba 16 stavbniš parcel, ki ležijo med Marmontovo in Verstovskovo ulico, oziroma med Langusovo ulico in Gradaščico, je bila brez uspeha. V nedeljo dne 18. t. m. se je zbralo ob napovedani uri v Langusovi ulici precejšnje število občinstva, kateremu so se prečitati dražbeni pogoji. Izključna cena je bila 35 Din za kvadratni meter, kar je sprito mehkega tamošnjega sveta interesentov vzel vesele do licitacije. Licitacija se je pričela s parcelo, ki se razprostira na vzhodni strani bodočega trga in meri 1031 m². To je sicer licitiral inženjer H. sam in končno tudi izklicinal za 36.085 Din, ali še ta kup ni odobrel. Tako

so ostala tudi v bodoče vsa stavbišča lastnikom. Seveda ni stavbišče kakor stavbišče. Zidanje na mehkih tleh je precej dražje kakor na gramoznem svetu. Globoko pod cesto ležeci mehki svet po 33 dinarjev za m² je vsekakor predrag. Pomisliti je treba, da bo treba tamkajšnji svet vzdigniti in zato bo stalo dosti draga denarja vsakoga, ki si bo hotel postaviti na omenjeni parcelah hišo z zdravimi in suhih sobami.

— Nenavadno okrašen balkon so včeraj občudovali pasantje na Gallusovem nabrežju in tudi ljudem na Bregu je padla v oči originalna dekoracija. Nova je bila ta olesplava seveda le za Ljubljano, v blaženi deželi visoke kulture je pa čisto vsakdanja. Škoda, da še niso razpisane nagrade za najlepša okna in balkone, pa bi jo gotovo dobil lastnik imenitno z draperijami namesto s cvetličami okrašenega pročelja svoje hiše. Nič ne rečemo, perilo je bilo fino in prav nič raztrgano in belo oprano kakor sneg, ampak take dekoracije je Ljubljani na prometnih ulicah vendar še nismo vajeni.

— Premestitev poštnih uradov v Ljubljano 1 na Ljubljano 2. S 15. majem t. l. je stopil v veljavo nov vzorni red na železnicah. Z istim dnem je dobilo naše mesto tri nove ambulantne pošte in sicer: Ljubljana - Maribor 37, Ljubljana - Vinkovce 38 in Ljubljana - Beograd 39. Vsi tri te so bile več uradovencev premeščenih od paketnega oddelka Ljubljana 1 k poštnemu uradu Ljubljana 2 (glavni kolodvor).

— Društvo »Pravnik« priredi svoj letošnji malski izlet dne 1. junija v Tržič - Begunje. Odnos iz Ljubljane z gorenjskim vlakom ob 7.30. Prijave do 28. t. m. tajništvo.

— Pri današnji predstavi krasne drame »Grozna« proslavi svoj 100. nastop eden prvih igralcev šentjakobskega odra g. Pero Škerl - Pastorčič. Že devet let je član odra. Koliko truda, prečutih noči, neumornega dela, predvsem pa idealne ljubezni do odra je treba nepoklicnemu gledališkemu delavcu, da doseže te nastopov, ve le tisti, ki se je sam udeleževal. V priznanje za tako nesebično delovanje in ker je igra izvrstna, polna napetih prizorov, naj cenjeno občinstvo napolni dvorano do zadnjega kotička. V glavni ženski vlogi - ljubeče in trpeče žene - nastopi gl. Wrischerie v. Nastopijo še g. g. Pirčeva ter g. Karus, Košak in Čuk. Reprizi bosta v četrtek in soboto. Predprodaja vstopnic v trgovini Miloš Karničnik, Stari trg.

— Na stezi sramote. Vsako mater in vsakega očeta prav posebno opozarjamo, da si ogleda jutri film, ki ga bo predvajala ZKD v kinu Ljubljanski dvor pri predstavah ob 4., pol 8. in 9. zvečer. Krasno filmsko delo, nad katerim je prevzela protektorat »Liga za zaščito mladostnih deklet«, nam slika v pretresljivih prizorih usodo dekleta, ki je v sled brezbrzičnosti svojih roditeljev zašlo na stranpoti in zabredlo v močvirje greha. — »Matero - čuvajte svoje hčerke«, to je glasen memento tega filma, ki ga staršem ne moremo dovolj priporočati v ogled. Mladini izpod 16 let je film neprimeren. — Cene najnižje ljudske: 2.—, 4.—, 6.— in 8.— Din. — Uvodoma k filmu govori gosp. prof. Pavlič.

— Ljubljanski Sokol opozarja in vabi svoje članstvo kakor tudi članstvo ostalih ljubljanskih in okoliških sokolskih društev ter Sokolstvu naklonjeno javnost na svoj telovadni nastop, ki bo v nedeljo 25. t. m. točno ob pol 4. popoldne na letnem telovadišču v Tivolju. Sodeluje godba dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom višjega kapelnika g. dr. J. Čerina.

— Kaj ve ljudstvo o sestavi in delovanju človekovega telesa? Nevednost je najdražja stvar na svetu. Resničnost tega izreka se pokaže zlasti ob pojavu raznih obolenj, katere bi lahko v veliki meri preprečili, če bi imelo ljudstvo več zdravstvene izobrazbe. Koliko jih je, ki ne vedo, iz katerih delov sestoji telo - kaj se nahaja v preni in trebušni votlini - kakšen namen imajo pljuča in srce - koliko zraka potrebuje človek - kaj so jetra in trebušna mrena - čemu služijo mišice, hrbtnjača - koliko reber ima človek - kaj je sklep - kaj je žila odvodnica - kje povzroči čutni utrip žile, kaj je krvotok - kakšno nalogo imajo žile - kako potuje hrana skozi prebavila itd. Na vse navedeno bo dala pojasnila s svojim bogatim nazornim materijalom zdravstvena razstava Higijenskega zavoda v Ljubljani »Človek - mati - dete«.

— »Smrtina pentila« - »Looping the Loop« je največji cirkuski film Ufe. Pred očuje nam o napetih prizorih cirkuske atrakcije, dresuro divjih zveri in bedno - samo na zmaj hlesteče se življenje cirkus-

skih artistov. Ta film je danes zadnjičkrat na sporedu v kinu Ljubljanski dvor pri predstavah ob 4., pol 8. in 8. zvečer. Pri vseh predstavah najnižje ljudske cene 2.—, 4.—, 6.— in 8.— Din. V filmu sodelujejo v glavnih vlogah priznani filmski umetniki Werner Krauss, Jenny Jugo in Warwick Ward. Film priporočamo vsem najtopleje v ogled.

— Razpečevanje ponarejenih kronskih bonov. Pred malim senatom ljubljanskega deželnega sodišča se je včeraj vršila razprava proti trgovskemu potniku Leopoldu Pirnatu in brivskemu mojstru Antonu Turku. Oba sta bila obtožena zaradi zločina napravljania lažnih listin (§ 214 in 216 kaz. zak.). Začetkom leta sta razpečala ponarejene kronske bone v večjem nominalnem znesku. Leopold Pirnat je bil obsojen na 1 leto strogega zapora, dočim je bil brivski mojster Anton Turk, ki je bil v afero po neprevidnosti zapleten, oproščen vsake krivde in kamni. S sodbo deželnega sodišča je Anton Turk rehabilitiran.

— Filmska opereta »Dvoje src v tričetrtinskem taktu«. Opozarjamo cenjeno občinstvo, da se vrši v kinu Matic; danes je ena popoldanska predstava zvočnega filma »Dvoje src v tričetrtinskem taktu« in to ob 4. popoldne. Večerni predstavi ob 7. in 9. uri odpadeta zaradi koncerta. Film se nepretrgno zadnjičkrat predvaja nato še jutri pri običajnih predstavah ob 4., 7. in 9. zvečer. To je potem najkrajnja prilika, da si vsak ogleda to filmsko opereto, ki zasluži res vso našo pohvalo.

— Sokol I. na Taboru priredi dne 1. junija javno telovadbo z bogatim sporedom. Po telovadbi se vrši javna veselica s plesom. Prosimo Sokolstvo in njemu naklonjeno javnost, da ta dan prihi na Tabor in se z nami povešči. 3400

— Promenadni koncert Nar. žel. glasbenega društva »Sloga« se bo vršil v sličajni lepega vremena v četrtek 22. t. m. od 19. dalje v paviljonu Zvezde. Spored: 1. Uvodna koračnica. 2. A. Boxeldien: Kam bagdadski, predigra. 3. G. Rossini: Stabat mater. 4. M. Moszkovsky: Mavriška koračnica. 5. St. Premrli: Marija v glori. 6. C. M. Zieher: Donavške pravlice. Valček. 7. E. Kalmann: Polji z menoi v Varšadin. 8. Zaključna koračnica. — Kapelnik: g. Heri Svetel.

Iz Celja

— Nova sezimska progra celjskega mestnega avtobusa. Celjski mestni avtobusi odprli v soboto 24. t. m. novi avtobusni prosti Celje - Rogaska Slatina - oziroma Rogatec ter Rogatec - St. Peter pod S. gorami. Odnos iz Celja ob 12.30. Podrobnosti bodo objavljene prihodnje dni.

— Izgube in najdbe. V tork dopoldne je bilo izgubljeno na cesti Celje - Konjice rezervno kolo motornega kolesa. Pošteni najditelj naj odda kolo proti dobri nagradi na celjski mestni polici. Čevljarški mojster Koloman Lamprecht iz Celja je izgubil v mestu svojo vojaško ispravo. — Najdena je bila ženska ročna torbica z manjšo vsoto denarja in raznimi drobnarijami. — Zaradi kaljenja nočnega mraza sta bili vloženi dve prijavi, zaradi prestopa cestno-policijskega reda 5, zaradi beračenja 2 m en vlom.

— Otvoritev planinskih koč. Savinjska podružnica SPD v Celju sporoča, da bo otvorila dne 7. junija vse svoje kočice in to: Moziško koč, Kočo na Koročici ter Frischaufov dom na Otrčanju. Tillerjeva in Piskernikova koč v Logarski dolini sta odprti vse leto. Oskrbovanju sta z vsem potrebnim in sta zelo pripravi za letovanje. Nova pomožna koč na Moziških planinah bo slovesno odprta 22. junija, nova koč na Koročici pa 17. avgusta t. l. Nekoliko nižje Moziške kočice je bil najden zlat obsek, ki ga dobi lastnik pri g. Leopoldu Goričarju v Mozičju.

— Celjska Glasbena Matica priredi javne šolske nastope svojih gojencev in gojenk razen sinočnega in pred sinočnega še drevi ob 18.30 in klavirski večer jutri 22. t. m. ob 20. uri v Mestnem gledališču. Vstopnine ni.

— Pout vojaških analifetov. Včeraj je celjsko učiteljsko prišlo s poukom analifetov letošnjih vpoklicancev pri tukajšnjem 39. pešpolku.

— Invalidska tombola v Celju se bo vršila letos v nedeljo 6. julija na Dečkovem trgu. Tablice se bodo prodajale šele v juniju, na kar se občinstvo opozarja.

— Občinski zbor obah celjskih podružnic CMD se bo vršil v petek 30. t. m. zvečer ob 20.30 v prostorih Celjskega doma z običajnim dnevnim redom. Članstvo se vabi k polnočestvni udeležbi.

Augustus Mahr:

Krog zločinov

Roman

Prestrašeno je umaknila roke in rdečica ji je zalila obraz.

— Rada bi vam nekaj predložila, gospod Hallam, — je dejala nervozno. — Vam so znani običaji in zakoni v pristaniščih ob Rokavskem prelivu in vi dobro veste, kako je treba ravnati, da človek ne pride v konflikt z zakoni. Mi obljubite pod častno besedo, spraviti me nazaj v London, če bom molčala o vsem, kar vem?

V njenem glasu je bilo nekaj, kar je Hallama prepričalo, da misli resno.

Prijel se je za glavo.

— Kriz božji! Torej policija, pravite... Torej si misite izmisli... Stopil je korak nazaj in se naslonil na stol.

Molly Langtonova se je trpko zasmejala.

— Štiri mesece sem opravljala te smazane posle, zdaj je pa vse končano. A vi, gospod Hallam, morate uslišati moje prošnje. Rada bi vedela, kaj bi dala policija za tole skromno razstavo. Resnica je prišla na dan docela slučajno davi v moji spalnici.

In odprla je kovčeg, iz katerega je stresla na mizo več zavojčkov in flakonov parfuma. Potem je vtaknila roko v kovčeg ter pritisnila krepko na obeh koncih. Končno je dvignila navidezno dno in stene kovčega.

Pod prvim je bilo drugo dno, kjer je ležalo v debelih svežnjih delo ponarejalca, ki je izdeloval svoje orožje očitno v napoleonskem obsegu — nove francoske, nemške, italijanske, holandske in druge bankovce v približni vrednosti več tisoč funtov šterlingov.

— Vzemite svoje imetje, gospod Hallam, — je dejala Molly in mu pogledala naravnost v oči. — Tu je celo premoženje, za katero zahtevam samo eno uslugo, da me še danes spravite nazaj v Anglijo.

»To pa ni v moji moči«

Viktor Hallam ni živel od svoje bistroumnosti dvajset let, da bi se ne naučil v kritičnih trenutkih odločati hitro. Kako je policija zasledila dekleta, ki je nosilo v Pariz ponarejene bankovce, katere mu je pošiljal John Warner vsakih štirinajst dni iz Londona, to tudi njemu ni šlo v glavo.

Vsak dan je telefoniral Warner iz Londona, da je vse v redu, a davi je prišla njegova brzojavka kakor po navadi. Njihova organizacija na kontinentu je bila tako izvrstna, da bi bili takoj obveščeni, če bi se pojavila le senca nevarnosti. Čudno, — je razmišljal sam pri sebi, — da nisimo bili opozorjeni na nepričakovane uspehe policije. Je mogoče, da preči ta hip nevarnost tudi njemu samemu?

Naglo se je obrnil k dekletu.

— Ni miha opazil, kam ste se napo-

tili. Vam niso morda sledili?

— Da bi me zasledovali? Ne, to je izključeno. Saj celo v hotelu »Braccio« mi nihče opazil, da sem odšla.

— Dobro, — Viktor Hallam je zadovoljno prikimal.

— Torej poskrbite, da se bom mogla takoj vrniti v Anglijo? — je silila vanj.

Hallam je namršil obrvi. V prizadevanju rešiti svojo kožo se še ni bil zavedel kakšen je položaj gospodične Langtonove v tej aferi. Zdaj je videl, da stoji pred kočljivim problemom. Dekle je vedelo preveč. Toda bila je tajnica Johna Warnera in Warner mora opraviti z njo sam.

— Da bi se mogli vrniti v Anglijo? Mislim, da vam to lahko obljubim, gospodična Langtonova, — če se zatečete pod mojo zaščito. Tudi sam bi rad pogledal malo v London. Z Warnerom imam kratko konferenco. Z avtomobilom se odpeljeva do Dunkirchena, od tod pa drevi v Tilbury, — je dejal in si prižgal novo cigareto. — To bo za našo najvarnejšo pot.

Hallamu se ni več poznalo, da ga je bila spravila vest o policiji iz ravnovesja. Pokazal je z roko na dno kovčega, kjer so bili razmetani ponarejeni bankovci.

— Spravite to v red, gospodična. Če se ne motim, že čaka spodaj sel, da prevzame denar. — Vzel je svoj klobuk, rokavice in dežnik.

— Zdaj pa predlagam, da jo mahneva k meni na dom, kjer se pripraviva na pot.

Čez dobro uro je krenila krasna limuzina Isotta-Francini od vrat št. 17, boulevard Livourne. Še predno je krenila na pot, je bilo vse pohištvo pokrito z belimi rjuhami in zavese na oknih spuščene.

Avtomobil je krenil proti St. Denisu in dalje proti severu.

Zadaj je sedel starejši mož sivih las in zgubanega obraza. Kraj njega je sedela njegova hči, mlada vdova v žalnih obleki. Zlati kodri so ji silili izpod klobučka, potisnjenega globoko na čelo. Potovala sta že več mesecev po Evropi. Njuni potni listi so bili v redu in na njuni prtljaji so bili nalepljeni listki največjih evropskih hotelov, v katerih sta se nedvomno mudila.

— Kakor vidite, gospodična Langtonova, — je dejal priletni mož, — sem obljubo izpolnil.

— Ali bom smela v Londonu iti, kamor bom hotela? — je vprašala Molly.

— Na to vprašanje vam pa žal ne morem odgovoriti, — je dejal mož in sklonil glavo. — To pa ni v moji moči.

»Potrebujem vaše pomoči«

John Warner ni bil zapel sukunji, kajti jutro je bilo hladno. Krenil je še enkrat na drugi konec perona.

Warner ni bil tip, katerega bi človek v množici takoj ne opazil. Njegov obraz je bil prijeto vsakdanji. Na prvi pogled bi človek mislil, da ima pred seboj bogatega trgovca iz City, ki preživlja svoje počitnice s tem, da goji

rože, ali pa provincijalnega župnika, ki je napravil izlet v London. Njegove zamišljene, bistre oči so pričale o kulturi duha.

V šoli.

— Janezek, zakaj pravimo materin in ne očetov jezik?

— Ker mati več govori, — se odreže Janezek.

Kometov se ni treba bati

Na račun kometov in meteorjev se zredi naša zemlja vsako leto za 500 milijonov kg

Zadnjič smo poročali, da se približuje zemlji nov komet. Zemlji se približuje glede na kozmične razdalje močno, kajti teh pólh 13 milijonov kilometrov in 120 ur, kolikor se približata zemlja in novi komet, ne pomeni za nebesna telesa mnogo. V takih primerih nastane bojazen, da bi komet ne zadell zemlje z repom in je ne zagnil s strupenim plinom, da bi zemlja ne prišla s svoje poti itd. Zdaj je tudi strah pred kometi že drugačen, nego je bil v srednjem veku. Takrat so ljudje kar drhteli, če se je pojavila na nebu repatica. Zdaj pa vedo o kometih že šolarčki in če vzbujata bližina kometov v ljudeh strah, nastopijo takoj zvezdoslovci, ki javnost pomirje.

Kometi ali repatice, nazvani tako zaradi dolgega repa, so nebesna telesa, ki drve skozi svetovni prostor navidez samovoljno, kakor da zakonit kozmični gibanja za nje ne veljajo. Z našega zemeljskega vidika jih privlači sonce tako, da postanejo sestavni del sončnega sistema. Takih »dvornih dam« sončnega kraljestva je več sto. Njihove poti so navadno zelo ekscentrične, hiperbolične in parabolične, le malo je eliptičnih. Soncu se približujejo iz neizmernih daljav, skoro bi rekli iz neskončnosti. Lahko jih vidimo samo v kozmični sekundi, ko napravijo z neverjetno brzino malo krivuljico okrog sonca. Ta krivulja se da ugotoviti. Če je hiperbola, izginje komet v svetovnem prostoru in se nikoli več ne vrne. Če je parabola, je dana možnost, da se komet čez več tisoč ali milijonov let povrne. Kometi, katerih poti so eliptične, se pa vračajo bolj ali manj pravilno.

Komet zabliži iz neznanih daljav zvezdnega carstva v bližino sonca in tedaj ga vidimo. Redko so opazili komete v daljavi nad 300 milijonov kilometrov ali v dvakratni razdalji zemlje od sonca. Samol. 1889 so opazili komet v 6,5 krat večji razdalji. Se noben komet se ni tako približal zemlji, da bi dosegel njeno atmosfero. Kometi so teleskopska telesa, to se pravi, da jih lahko opazujemo samo z daljnogledi. Včasih opazijo zvezdoslovci na nebu kar štiri komete. V vsem sončnem sistemu, od sonca do Neptuna, je okrog 6.000 teh nebesnih postopancev. Ker je naš sončni sistem v primeri s svetovjem kaplja vode v morju, si lahko mislimo, kako prav je imel Kepler, ko je dejal, da je kometov toliko, kakor v morju rib, torej neskončno število. S prostim očesom pa vidimo zelo malo repatic.

V svetovnem prostoru izgubljeni komet se približuje soncu. Zvezdoslovci ga takoj opazijo. Ima obliko in silaj proti sredini zgoščene zvezde, jedro je majhno, okvir je pa deseterkrat širši od premera naše zemlje. Čim se komet približuje soncu, dobi dolg svetel rep. Dvorna dama ve, kaj se spodobi — pred soncem kot nebesnim kraljem mora nositi vlečko. Da vpliva samo sonce na oblikovanje repa, je dokazano s tem, da je rep komete vedno obrnjen od sonca. Zdi se, da piha od sonca močan veter in pomet s komete kozmični prah v svetovno prostornost. Kadar nosijo kometi dvorne toalete z vlečko, se dobro vidi tudi s prostim očesom in mešajo ljudem glave.

Človek si lahko samo približno misli prevrate in katastrofe, katere je povzročila na kometu bližina sončne vročine. Komet pridruži iz svetovnega prostora, kjer znaša temperatura nad 170 stopinj pod ničlo, k ogromnemu žarečemu nebesnemu telesu, na katerem znaša temperatura do 8000 stopinj. Komet se včasih približa soncu tako, da znaša razdalja med njima polovico razdalje lune od zemlje. Hitrost kometov znaša 500 do 600 km v sekundi, torej 1000 kratna hitrost krogle, ki jo izstrelimo iz puške. Eden najlepših kometov je bil oni iz l. 1882, ki ima eliptično pot in se vrača k soncu vsakih 800 let. Za polovico poti v smeri proti soncu rabi toliko ur, kolikor stoletij rabi potem, da preleže drugo polovico poti.

Rep komete je tako redek, da se vidi zvezde skozi njega kakor da sploh niso zakrite. Zanimivo je pa, da so repi mnogih kometov stokrat tako debeli kakor naša zemlja. Ljudi najbolj zanima vprašanje, če more komet zadeti zemljo in povzročiti večjo katastrofo. Po dosedanjih izkušnjah je to izključeno, tudi če bi prišel komet v stik z zemljo. Nasprotno, učenjaki so prepričani, da bi se komet izpremenil v ozračje naše zemlje v pline in izginil, če bi se nam tako približal, da bi delovala nani privlačnost zemlje. Druga stvar so meteorji. Pa tudi velik meteor lahko povzroči katastrofo samo na enem kraju, nikoli pa ne na vsej zemlji.

Kometi so deli razbitih nebesnih teles, ki so se razleteli po svetovnem prostoru, kjer se premikajo z različno hitrostjo. Glavna snov teles je ostala pod vplivom lastne privlačnosti skupaj, manjši delci so pa premagali privlačnost in se razpršili po svetovnem prostoru, kjer blodi brez cilja.

Če pa pridejo v bližino kakega nebesnega telesa, se mu lahko priključijo v obliki plinov. Drugače pa blodi naprej in so kometi dokler jih sonce ne pritegne v svoj sistem in ne napravi iz njih planetov, kakor se je to zgodilo v prostoru med Marsom in Jupitrom, pa tudi med drugimi planeti. Sonce dela iz kometov zvezde, oni so snov za njegove eksperimente. Malo kdo ve, da se na račun kometov in meteorjev naša zemlja redi. Ozračje naše zemlje doseže ogromna množina drobnih teles, ki v zraku zažare in zgore. Tako se zredi naša zemlja vsako leto za 500 milijonov kg. Kometi in meteorji prenašajo pošto in skrb za izmenjavo snovi med zemljo in svetovjem. Kometov se torej ni treba bati, ker so celo naši prijatelji.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Radioprogram

Petek, 23. maja.

12.30: Reproducirana glasba (klasična in ruska glasba); 13: Časovna napoved, borza, reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Dr. Lojze Čampa: Uvod v novi kazenski zakonik; 19: O ameriški ženi, predava ga. Lovsetova; 19.30: Dr. Stan-ko Leben: Italijanska; 20: Koncert Radio-orkestra; 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 24. maja.

12.30: Reproducirana glasba; 13: Časovna napoved, borza, reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Viktor Pirnat: V dolini gradov (Tolsti vrh, Vrhovo, Prežak, Gorjanci); 18: Koncert Radio-orkestra; 19: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina; 19.30: Ivan Martelanc: O zavarovanju; 20: Prenos iz Beograda; 22: Časovna napoved in poročila, lahka glasba; 23: Napoved programa za naslednji dan. Vasilav aumhwumli hu humli wumli h u

Med prijatelji.

— Roza, kaj praviš, novega kavarirja imam. Ravnatelj banke je, v kateri službi moj oče. Lahko bi ga odklonila, toda kaj takega svojemu možu ne storim.

Pri slikarju.

— Prodajam vam portret lepe deklice za 1000 Din.
— Portreta ne maram, pač vam pa dam 100 Din, če mi poveste, kje to dekle stanuje.

Žrebanje v drž. raz. loteriji

Dne 17. maja so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— 9.707, 19.142, 27.783, 42.969, 56.085.

Din 500.—	1.867,	8.024,	8.084,	9.748,	9.755,	9.760,	16.002,
16.066,	16.089,	17.929,	19.103,	19.114,	19.115,	19.122,	19.139,
19.163,	19.196,	27.736,	29.230,	29.255,	33.783,	33.787,	34.180,
35.399,	36.606,	36.636,	36.662,	37.712,	37.749,	37.768,	38.113,
38.193,	39.541,	39.551,	39.560,	42.977,	42.991,	43.000,	44.145,
46.620,	46.623,	46.624,	46.678,	47.433,	48.394,	48.396,	49.481,
57.318,	57.337,	57.350,	57.359,	57.362,	57.372,	57.378,	57.396,
58.821,	58.826,	58.840,	58.856,	59.590,	59.591,	66.428,	66.432,
67.507,	67.560,	68.712,	68.721,	68.778,	68.787,	69.111,	69.142,
69.441,	69.453,	69.488,	62.061,	72.079,	73.772,	73.776,	73.985,
75.070,	76.678,	76.686,	77.264,	77.294,	77.367,	78.014,	78.015,
78.039,	84.195,	86.901,	86.938,	86.970,	86.978,	87.229,	87.802,
87.902,	87.925,	87.939,	87.953,	87.984,	87.987,	89.170,	91.303,
91.305,	96.625,	96.660,	96.831,	98.113,	98.132,	98.173,	98.933,

Do 2. junja bodo izžrebani še naslednji večji dobitki:

2 Premije po Din 1.200.000.—	20 premij po Din 20.000.—
2 » » » 500.000.—	48 » » » 10.000.—
2 » » » 400.000.—	118 » » » 4.000.—
2 » » » 300.000.—	888 » » » 2.000.—
2 » » » 40.000.—	43.904 » » » 500.—
16 » » » 30.000.—	

Onim, ki so bile srečke izžrebane za mal dobiček, bomo izžrebane srečke zamenjali za neizžrebane, da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke. To pa le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na zalogi. Izžrebane srečke nam je takoj vposlati.

Zadružna hranilnica. Ljubljana. Sv. Petra cesta 19.

Šivalne stroje dobite najceneje, ako jih kupite direktno iz glavnega skladišča v veliki izbiri. — Ceniki franko. — Prodaja na obroke.

F. Batjel, Ljubljana
Karlovska cesta 4

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Na birmo

ostanejo najlepši spomini: ure, zlatnina, katero kupite najceneje pri Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9. 1643

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo, za stavbe ima stalno v zalogi Hrišnja. dr. z o. z., Ljubljana — Dunajska c. 46. telefon Stev 2826 47/7

Za birmo

ure, zlatnina in srebrnina s popustom 15 % pri

Ivan Pakiž

Ljubljana, Pred Škofijo 15.

Telefon 2450

ovojni papir vse vrste
H. Skala, Ljubljana, Mirje 4. 1612

Gramofonske plošče

plesne komade, opere, zbori in solisti do 40 komadov, skoraj nove, poceni prodaj. Ogleda se vsak dan od 6. do 7. zvečer, Stan in dom, vila Hrovat, pritiščje. 1636

Telefon 2450

brkovo ogije v vsaki množini
H. Skala, Ljubljana, Mirje 4. 1611

Vajenko

za tamburaško glasbo, ki ima dober glas, sprejemam proti mesečni plači 300 Din, hrani in stanovanju v hiši Starost 16—18 let. — Ponudbe s sliko na naslov: Kapelnik, Bjelevar, Turska kavana. 1640

Hišo v Ptuj

pritiščno, prodam na zelo prometni cesti, v kateri je trgovina z branjarijo z živili, drobnarjima in prodajo vina, pri hiši je velik vrt. Kupec lahko takoj prevzame in se vseli. Poizve se pri Lizi Murko, Ptuj, Zrinjsko Frankopanska cesta 10. 1641

Sirarskega pomočnika ali vajenca

ki je že delal v sirarni, a bi se hotel še priučiti izdelovanju ovčjega in kravjega sira, sprejemam. Pojasnila daje Sirarna Jarkovac, Banat. 1620

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo
tambure, tice, škole,
partiture i ostale potrebitne za
va glazbala.
Odlikovan na
pariskoj izlozbi
Cjenici franko

Vezanje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinije

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(pogled hotela Strunelj)

Entianje, ašuriranje, predkisanje takoj!

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12

v oblekah in površnikih najcenejši!

Parna žaga

s polnojoaremnikom, benečanko, krožnimi žagami, prostornim skladiščem, v večjem mestu Slovenije pri gozdnem kraju, se radi boleznj takoj odda v najem ali na soudeležbo s primernim kapitalom. Pismene ponudbe pod »Parna žaga« št. 1644 na upravo Slov. Naroda.

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolneno

moške in damske blagove

zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNICE

SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Češkoslovaška.

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoni in poštne prosto.

PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!